

NATUROVERVÅGNINGSRAPPORT

YNGLEFUGLE I DE FREDEDE JORDBASSINER 2021

Vordingborg kommune
Afdeling for Byg, Land og Miljø

Andeliv i bassin 7 i april

**Konsulent
Niels Peter Andreasen
Ulvshalevej 333 A
4780 Stege**

**55 81 85 18
npa.ulvshale@mail.tele.dk**

Tilsyn og optællinger sæson 2021

Ifølge aftale med Vordingborg Kommune, afd. for Byg, Land og Miljø, er der i ynglesæsonen 2021 registreret ynglende fuglearter i de fredede jordbassiner efter samme metode som de foregående år.

Der er foretaget 40 optællinger denne sæson og i alt 65 timer, fra marts til september svarende til tidsforbrug og udgifter i de tidligere sæsoner.

De 40 optællinger fordeler sig på 3 optællinger á 3 timer, 15 optællinger á 2 timer, 26 optællinger á 1 time, mest til kontrol af enkelte bassiner eller arter.

Vejrpåvirkninger og øvrige forhold i bassinerne:

I en kuldeperiode i februar var de fleste bassiner islagte med enkelte vandhuller i bassin 7 den 19.2., men allerede delvist isfri i samtlige bassiner 24.2. og 7.500 Troldand tilsammen rastende. Vejret i marts var overvejende skyer, spredt sol, kun enkelte dage med regn, vind mellem sydvest og nordvest og 4-6 gr. C. I begyndelsen kom enkelte byger med slud og 2-4 gr. C, og med skiftende vejr og vestlige vind kom temperaturen først op på 12-14 gr. C. i sidste del af måneden. Vinden skiftede til øst-sydøst i starten af maj, men fortsat ret lave temperaturer og skiftende bygeskyer og spredt sol med overvejende vestlige vinde resten af måneden. Med østlige vinde og mere sol steg temperaturen i starten af juni til 16-20 gr. C. og lidt senere op på 20-26 gr. C. En del kraftige regnbyger i starten af juli, og skiftende vejr med 18-22 gr. C., der fortsætter på samme måde måneden ud.

De nygravede vandhuller tiltrækker en del arter som Grågås, Gravand, Gråand, Vibe, Rødben og Strandskade. I bassin 7 mangler derimod dybere partier, og de lavvandede flader tørrer ret tidligt ud.

Generelt er tilgroningen med buskadser omkring bassinerne tiltagende og giver mulighed for redesteder til flere af småfuglearterne trods færdsel på stierne.

Albinistisk Gråand i bassin 9

Sikre og sandsynlige ynglearter:

Toppet Lappedykker (*Podiceps cristatus*)

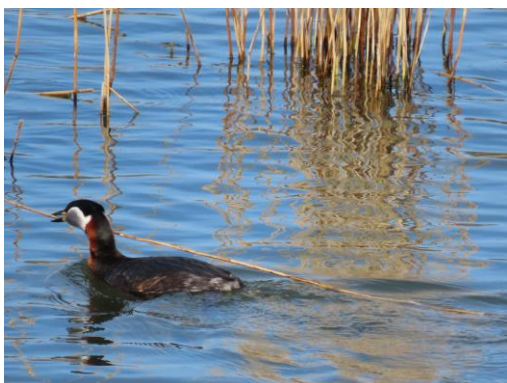
1. iagttagelse 19.3. i bassin 11.

Maximum antal fugle 12 den 16.5.

5 par, heraf 3 med ungekuld.

Bassin 8: 1 par uden unger. Bassin 9: 1 par + 2 pull. Bassin 10: 1 par + 1 pull. Bassin 11: 1 par + 2 pull. Bassin 13: 1 par med rede uden unger.

Total 5 unger.

Gråstr. Lap. med redemateriale bassin 10.

Gråstrubet Lappedykker (*Podiceps grisegena*)

1. iagttagelse 4.3. i bassin 11.

Maximum antal fugle 20 den 4.5.

8 par, heraf 6 med ungekuld.

Bassin 10: 1 par + 2 pull. 1 par + 1 pull. 1 par med rede uden unger. Bassin 11: 1 par + 2 pull. 1 par + 2 pull. 1 par + 1 pull. 1 par med rede uden unger. Bassin 12: 1 par + 2 pull.

Total: 10 unger.

Lille Lappedykker (*Tachybaptus ruficollis*)

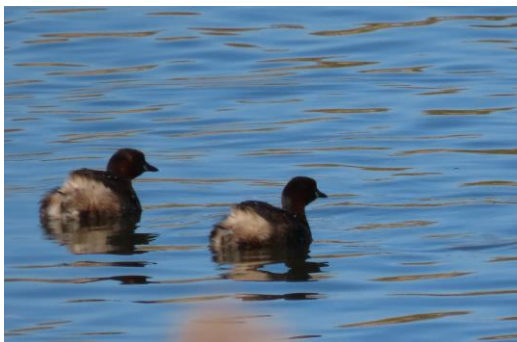
1. iagttagelse 19.3. i bassin 10.

Maximum antal fugle 8 den 16.5.

4 par, heraf 4 med ungekuld.

Bassin 10: 1 par + 2 pull. Bassin 11: 1 par + 2 pull. 1 par + 1 pull. Bassin 16: 1 par + 3 pull.

Total: 8 unger.

Lille Lappedykker i bassin 11.

Knopsvane (*Cygnus olor*)

1. iagttagelse 4.3. i bassin 10.

6 par, ingen af parrene med fuldført rugning.

Bassin 7: 1 par forsvandt fra bassinet i starten af maj. Bassin 8: 1 par med rede som blev forladt.

Bassin 9: 1 par uden redebygning. Bassin 10: 1 par med rede, forlod reden efter æggenes forsvinden. Bassin 11: 1 par med rede uden æg eller rugning. Bassin 12: 1 par uden rede.

Total: 0 unger.

Knopsvane på rede i bassin 10 i maj

Grågås (*Anser anser*)

Bassin 6: 1 par opholdt sig i april og starten af maj på lokaliteten, men der blev ikke observeret unger.

Grågåse-par i bassin 6 i april.

Gravand i bassin 4 i maj.

Gravand (*Tadorna tadorna*)

1 par

Bassin 4 1 par, men ynglested eller unger ikke observeret.

Gråand (*Anas platyrhynchos*)

8 par med ungekuld.

Bassin 7: 1 par + 3 pull. 1 par + 2 pull. Bassin 8: 1 par + 6 pull. Bassin 9: 1 par + 10 pull. Bassin 11: 1 par + 4 pull. Bassin 12: 1 par + 5 pull. Bassin 13: 1 par + 1 pull. Bassin 16: 1 par + 5 pull.

Total: 40 unger.

Gråand med 1 pull. bassin 13 i juni.

Knarand (*Anas strepera*)

Maximum antal 38 den 16.9.

6 faste par, 5 par med ungekuld.

Bassin 6: 1 par uden unger. Bassin 7: 1 par + 6 pull. 1 par + 4 pull.. Bassin 11: 1 par + 5 pull.

Bassin 13: 1 par + 3 pull. Bassin 16: 1 par + 3 unger.

Total 21 unger.

Knarande-par i bassin 15 i maj.

Skeand (*Anas clypeata*) 2 par.

2 par

8 han + 4 hun 16.5.

Bassin 7: 1 par, unger ikke observeret. Bassin 16: 1 par, unger ikke observeret.

Skeand, han, i bassin 7 i april.

Krikand (*Anas crecca*)

Kun kortvarige besøg, især i marts. Ingen tegn på ynglepar.

Atlingand (*Anas querquedula*)

Ikke observeret i jordbassinerne denne sæson.

Troldand (*Aythya fuligula*)

Trods mange par gennem hele ynglesæsoner er der ikke fundet tegn på ynglende Troldand.

Hvinand (*Bucephala clangula*)

Hvinand er kun observeret nogle få gange i marts.

Rørhøg (*Circus aeruginosus*)

Rørhøg er observeret fouragerende enkelte gange i alle månederne.

Fasan (*Phasianus colchicus*)

6 par.

Bassin 2: 2 par. Bassin 4: 2 par. Bassin 15: 1 par. Sydhegnet: 1 par.

Grønbenet Rørhøne (*Gallinula chloropus*)

3 par med unger.

Bassin 3: 1 par + 2 pull. Bassin 11: 1 par + 2 pull. Bassin 16: 1 par + 3 pull.

Total: 7 unger.

Blishøne med unge i bassin 10 i maj.

Blishøne (*Fulica atra*)

16 par med unger.

Bassin 3: 1 par + 2 pull. Bassin 8: 1 par + 2 pull. 1 par + 3 pull. Bassin 9: 1 par + 2 pull. Bassin 10: 1 par + 1 pull. 1 par + 2 pull. 1 par + 2 pull. 1 par + 4 pull. Bassin 11: 1 par + 3 pull. 1 par + 1 pull. 1 par + 1 pull. Bassin 12: 1 par + 2 pull. 1 par + 1 pull. Bassin 13: 1 par + 2 pull. Bassin 15: 1 par + 3 pull. Bassin 16: 1 par + 2 pull.

Total: 33 unger.

Vandrikse (*Rallus aquaticus*)

1 par

Bassin 3: 1 par.

Vibe i bassin 7 i april.

Vibe (*Vanellus vanellus*)

3 par, 1 par med unger.

Første fugl blev observeret i bassin 7 den 6.3.

Bassin 6: 1 par uden unger. Bassin 7: 1 par + 2 juv. 1 par uden unger.

Lille Præstkrave (*Charadrius dubius*)

Ikke observeret i jordbassinerne denne sæson..

Klyde (*Recurvirostra avosetta*)

Ikke observeret i jordbassinerne denne sæson.

Rødben (*Tringa totanus*)

1 par med unge

Bassin 7: 1 par + 1 juv.

Rødben i bassin 7 i maj.

Strandskade *Haemantopus ostralegus*

1 par opholdt sig i bassin 4 i april og maj, men ingen unger observeret.

Strandskade i bassin 4 i maj.

Hættemåge (*Larus ridibundus*)

2 par var stedfaste i bassin 7 med tegn på ynglen (rugende) i april-maj, men 2 af fuglene lå døde i midten af maj.

Bassin 7: 2 par

Syg, senere død Hættemåge i bassin 7.

Ringdue (*Columba palumbus*)

10 par.

Bassin 2: 2 par. Bassin 3: 2 par. Bassin 4: 1 par. Bassin 15: 2 par. Bassin 16: 1 par. Sydhegnet: 2 par.

Gøg (*Cuculus canorus*)

1 par.

1 par opholdt sig gentagne gange i bassin 14 uden dokumentation for æglægning her.

Sanglærke (*Alauda arvensis*)

Ikke observeret ynglende denne sæson.

Engpiber (*Anthus pratensis*)

Ikke observeret ynglende denne sæson.

Digesvale (*Riparia riparia*)

Ingen forsøg på etablering af ynglekoloni denne sæson.

Hvid Vipstjert (*Motacilla alba*)

3 par.

Bassin 10: 1 par. Bassin 13: 1 par. Bassin 15: 1 par.

Gul Vipstjert (*Motacilla flava*)

4 par.

Bassin 8: 1 par. Bassin 11: 1 par. Bassin 13: 1 par. Sydhegnet: 1 par.

Gul Vipstjert ved bassin 11 i maj.

Gærdesmutte (*Troglodytes troglodytes*)

3 par.

Bassin 15: 1 par. Sydhegnet: 2 par.

Jernspurv (*Prunella modularis*)

1 par.

Sydhegnet: 1 par.

Rødhals (*Erithacus rubecula*)

1 par.

Bassin 2: 1 par.

Nattergal (*Luscinia luscinia*)

1 par.

Sydhegnet: 1 par.

Rødstjert (*Phoenicurus phoenicurus*)

2 par.

Bassin 2: 1 par. Bassin 15: 1 par.

Husrødstjert

Ofte iagttaget ved bassinerne og yngler på fabrikken.

Sangdrossel (*Turdus philomelos*)

1 par.

Sydhegnet: 1 par.

Solsort (*Turdus merula*)

11 par.

Bassin 2: 2 par. Bassin 3: 1 par. Bassin 4: 1 par. Bassin 11: 2 par. Bassin 15: 1 par. Bassin 16: 2 par.

Sydhegnet: 2 par.

Solsort han syngende i bassin 2 i maj.

Havesanger (*Sylvia borin*)

2 par.

Bassin 7: 1 par. Sydhegnet: 1 par.

Munk (*Sylvia atricapilla*)

2 par.

Bassin 2: 1 par. Sydhegnet: 1 par.

Gærdesanger (*Sylvia curruca*)

3par.

Bassin 4: 1 par. Sydhegnet: 1 par. Nordhegnet: 1 par.

Tornsanger (*Sylvia communis*)

5 par.

Bassin 2: 1 par. Bassin 4: 1 par. Bassin 15: 1 par. Sydhegnet: 1 par. Nordhegnet: 1 par.

Sivsanger (*Acrocephalus schoenobaenus*)

1 pae.

Bassin 3: 1 par.

Rørsanger (*Acrocephalus scirpaceus*)

15 par.

Bassin 3: 3 par. Bassin 7: 1 par. Bassin 8: 2 par. Bassin 9: 1 par. Bassin 10: 2 par. Bassin 11: 2 par.
Bassin 12: 2 par. Bassin 13: 1 par. Bassin 16: 1 par.

Kærsanger (*Acrocephalus palustris*)

1 par

Bassin 14: 1 par.

Gulbug (*Hippolais icterina*)

2 par.

Bassin 13: 1 par. Sydhegnet: 1 par.

Gulbug i Sydhegnet juni.

Løvsanger (*Phylloscopus trochilus*)

5 par.

Bassin 4: 1 par. Bassin 7: 1 par. Bassin 14: 1 par. Sydhegnet 2 par.

Gransanger (*Phylloscopus collobita*)

6 par

Bassin 2: 1 par. Bassin 14: 1 par. Bassin 16: 1 par. Sydhegnet: 2 par. Nordhegnet: 1 par.

Musvit (*Parus major*)

8 par.

Bassin 2: 1 par. Bassin 4: 1 par. Bassin 15: 1 par. Bassin 16: 2 par. Sydhegnet: 2 par. Nordhegnet: 1 par.

Blåmejse (*Parus caeruleus*)

9 par.

Bassin 2: 1 par. Bassin 5: 1 par. Bassin 15: 1 par. Bassin 16: 2 par. Sydhegnet: 2 par. Nordhegnet: 2 par.

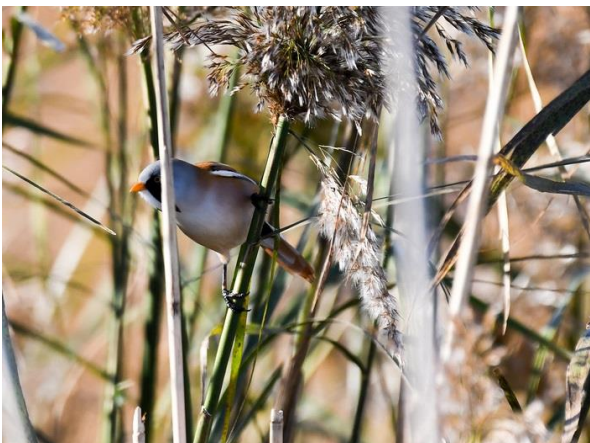
Sumpmejse *Parus palustris*

2 par

Bassin 2: 1 par. Sydhegnet: 1 par.

Skægmejse (*Panurus biarmicus*)

Kun registreret i bassin 3 i marts, ingen tegn på ynglen.

Skægmejse i bassin 3.

Rødrygget Tornskade (*Lanius collurio*)

Ikke observeret i bassinerne denne sæson.

Husskade (*Pica pica*)

Kun observeret fouragerende, ikke ynglende i bassinerne.

Gråkrage (*Corvus corone*)

1 par.

Sydhegnet: 1 par.

Gråspurv (*Passer domesticus*)

4 par.

Ynglende ved fåre-foderpladsen ved Bassin 16.

Skovspurv (*Passer montanus*)

6 par.

Bassin 2: 1 par. Bassin 4: 1 par. Sydhegnet: 3 par. Nordhegnet: 1 par.

Bogfinke (*Fringilla coelebs*)

3 par.

Bassin 2: 1 par. Sydhegnet: 2 par.

Tornirisk (*Carduelis cannabina*)

2 par.

Bassin 15: 1 par. Sydhegnet: 1 par..

Grønirisk (*Carduelis chloris*)

1 par.

Sydhegnet: 1 par.

Stillits (*Carduelis carduelis*)

2 par.

Bassin 2: 1 par. Bassin 16: 1 par.

Rørspurv (*Emberiza schoeniclus*)

1 par.

Bassin 3: 1 par.

Gulspurv (*Emberiza citrinella*)

4 par.

Bassin 16: 1 par. Sydhegnet: 2 par. .Nordhegnet: 1 par.

Rastende arter:

Jordbassinerne er gennem alle årene kendt for sine store flokke af Troldand, der nogle sæsoner kan samle 3000-8000 fugle. Taffeland ligger lavere med 150-200 fugle, og Bjergand med 30-40 fugle. Stor Skallesluger kan samle 40-50 fugle, og Toppet Skallesluger 10-15 fugle. Hætte-, Storm, og Sølvmåge ses jævnligt i bassinerne, og vadefugle som Mudderklire, Tinksmed, Svaleklire, Alm. og Krumnæbbet Ryle. Tårnfalk er fouragerende hele året, og Rørhøg i sommerhalvåret. Store flokke af Landsvale, Bysvale, Digesvale og Mursejlere ses i perioder, og under trækket pæne flokke på 50-80 Gul Vipstjert. Alliker og Stære fouragerer ligeledes i området.

Andre observationer:

(foruden egne observationer er medtaget observationer fra andre ornitologer og indberetninger på DOF-basen)

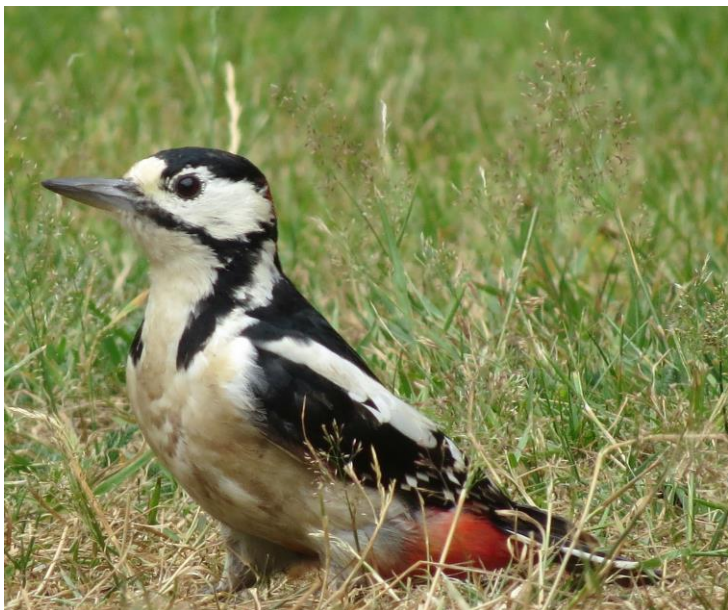
9/1 Undulat 1
10/1 Huldue 1
30/1 Hybrid Taffeland x Troldand 1
31/1 Dobbeltbekkasin 2
24/2 Hvid Vipstjert (meget tidlig)
28/2 Blå Kærhøg 1
8/3 -9/3 Trane 30 + 9 trækkende
9/3 Natugle 1 (på stativ bassin 4)

Natugle 9. marts i bassin 4.

29/3 Skægmejse 2
31/3 Sortstrubet Bynkefugl 1
6/4 Rødhovedet And 1 hun
10/4 Sildemåge 1 (sjælden gæst)
15/4 Havørn 1

2/5 Rød Glente 2
24/5 Rødhovedet And 1 han
25/5 Sortterne 2
31/5 Grå Fluesnapper 1
10/6 Sortstrubet Bynkefugl 1 han
13/6 Lærkefalk 1
6/7 Tinksmed 1, Splitterne 1
8/8 Stor Flagspætte 1 (sjælden gæst)

Stor Flagspætte på sjældent besøg.

10/8 Tyrkerdue1 (sjælden gæst)
20/8 Svaleklire 2, Mudderklire 2
23/8 Agerhøne 1
19/9 Halemejsse 2

Halemejsse i september.

Art/bassin	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	Syd-hegn	Nord-hegn
Gærdesanger				1													1	1
Tornsanger		1		1											1		1	1
Sivsanger			1															
Rørsanger			3				1	2	1	2	2	2	1			1		
Kærsanger														1				
Gulbug													1				1	
Skovsanger																		
Løvsanger				1			1							1			2	
Gransanger		1												1		1	2	1
Musvit		1		1											1	2	2	1
Blåmejse		1			1										1	2	2	2
Sumpmejse		1															1	
Skægmejse																		
Rødr.Tornskade																		
Husskade																		
Gråkrage																	1	
Gråspurv																4		
Skovspurv		1		1													3	1
Bogfinke		1															2	
Tornirisk															1		1	
Grønirisk																	1	
Stillits			1													1		
Rørspurv			1															
Gulspurv																1	2	1
Ynglepar i alt 197-198	0	16	12	10-11	1	4	13	8	5	13	19	7	8	4	12	22	35	8
Arter i alt 50-51																		

Antal ynglende arter:

2021: 50-51

2020: 46 -49

2019: 56-60

2018: 46

2017: 51

2016: 49-51

2015: 47-49

2014: 49-50

2013: 44-46

2012: 49

2011: 42

Antal ynglepar:

2021: 197-198

2020: 224-228

2019: 208-212

2018: 195

2017: 225

2016: 231-232

2015: 261-263

2014: 264-265

2013: 231-233

2012: 196-197 + 25 par Digesvale

2011: 176-177

Status for bassin 10, 11 og 12

Sæson 2021: 39 ynglepar (heraf 13 lappedykkerpar)

Sæson 2020: 40 ynglepar (heraf 12 lappedykkerpar)

Sæson 2019: 36 ynglepar (heraf 12 lappedykkerpar)

Sæson 2018: 39 ynglepar (heraf 8 lappedykkerpar)

Sæson 2017: 39 ynglepar (heraf 12 lappedykkerpar)

Sæson 2016: 38 ynglepar (heraf 13 lappedykkerpar)

Sæson 2015: 45 ynglepar (heraf 15 lappedykkerpar)

Sæson 2014: 47 ynglepar (heraf 17 lappedykkerpar)

Sæson 2013: 42 ynglepar (heraf 12 lappedykkerpar)

Sæson 2012: 30 ynglepar (heraf 25 lappedykkerpar)

Status for ynglende lappedykkere:

Toppet Lappedykker:

2021: 5 par med 5 unger

2020: 7 par med 5 unger

2019: 6 par med 8 unger

2018: 5 par med 4 unger

2017: 9 par med 8 unger

2016: 8 par med 14 unger

2015: 8 par med 10 unger

2014: 10 par med 12 unger

2013: 7 par med 7 unger

2012: 5 par med 6 unger

2011: 6 par med 6 unger

Lille Lappedykker:

2021: 4 par med 8 unger

2020: 4 par med 7 unger

2019: 4 par med 5 unger

2018: 3 par med 5 unger

2017: 7 par med 8 unger

2016: 7 par med 11 unger

2015: 5 par med 5 unger

2014: 6 par med 9 unger

2013: 4 par med 10 unger

2012: 5 par med 10 unger

2011: 3 par med 8 unger

Gråstrubet Lappedykker:

2021: 8 par med 10 unger

2020: 7 par med 8 unger

2019: 9 par med 8 unger

2018: 6 par med 6 unger

2017: 7 par med 5 unger

2016: 8 par med 9 unger

2015: 9 par med 10 unger

2014: 11 par med 13 unger

2013: 10 par med 13 unger

2012: 15 par med 9 unger

2011: 14 par med 20 unger

Samlet antal lappedykkerpar:

2021: 17

2020: 18

2019: 19

2018: 14

2017: 23

2016: 23

2015: 22

2014: 27

2013: 21

2012: 25

2011: 23

Bemærkninger til ynglefuglene:

Antallet af ynglende arter i 2021 svarer til sæson 2020 og lidt lavere end sæson 2019. 197-198 ynglepar er lidt lavere end flere sæsoner i 10-årsperioden med op til 265 par.

Lappedykkerne med 17 par viser en svag opgang siden dykket i 2018 med 14 par, men et stykke fra tidligere maximum på 27-34 par.

Knopsvane har også i 2021 en dårlig sæson med 6 par, hvor kun 3 påbegyndte eller fuldførte rede med rugning, men ingen unger blev observeret.

I gruppen af andefugle er tilstedeværelsen af et Grågåse-par ret ny, men uden observation af unger. Gråand med 8 ungekuld svarer til sidste sæson, hvorimod 6 par Knarand med unger viser en halvering fra 2020. Ingen ungekuld observeret hos Skeand, Krikand, Atlingand, Troldand eller Hvinand.

Stor Skallesluger raster i bassin 9.

Hos vadefuglene har Vibe fortsat etableret sig med 3 par og 1 ungekuld. Denne sæson blev Rødben set med unge, og Strandskade opholdt sig gennem en længere periode uden tegn på unger.

Andelen af spurvefugle i forhold til øvrige arter er fortsat stigende, antagelig i takt med den øgede tilgroning med buske og træer. Andelen af spurvefugle ligger denne sæson på 57,44 % sammenlignet med 2020 på 54,92% og 2019 med 56,25%, og 2018 på 67,7 %, dermed fortsat en stigning fra 35,62 % i 1999.

Bemærkninger til fredning og forvaltning:

Virksomheden af de 5 lavvandede vandhuller med henblik på at skabe ynglemuligheder for især Grønbroget Tudse og Strandtudse kendes ikke for paddernes vedkommende, men fourageringsmuligheder for fugle har en vis effekt for arter som Vibe, Strandskade og Rødben, Gravand, Gråand og Hvid Vipstjert.

Opgravningen i bassin 15 fjernede de mindre øer, og har givet en større samlet ø og en hel del tilgroning, så de tidligere mere vegetationsfri flader ikke længere tiltrækker f.eks. Hættemåge. Forholdene i bassin 7 er tidligere nævnt.

Forstyrrelser i området:

Tilsyneladende er der kun ringe grad af forstyrrelser i området, og det tidligere ulovlige Karpes fiskeri er ikke konstateret de senere sæsoner. Hvorvidt løse hunde kan påvirke f.eks. Knopsvanens ynglesucces vides ikke, men årsagen er nok mere predation fra Ræv og Kragefugle.

Rapporten er afsluttet 20. oktober 2021

Niels Peter Andreasen
Ulvshalevej 333 A
4780 Stege

npa.ulvshale@mail.tele.dk

Vandranunkler i bassin 16 i juni.